

Joldasova Barno

Nukus tumani kasb-hunar maktabi biologiya fani uqituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu maqola hashoratlarning tabiat va inson hayotidagi o'rnini batafsil yoritadi. Hashoratlar ekologik muvozanatni saqlashda va ekosistemalarning barqarorligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Inson hayotida esa hashoratlar qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirishda yordam beradi, tabiiy dushmanlari sifatida zararkunandalarga qarshi kurashadi va biologik xilma-xillikni saqlashda katta hissa qo'shadi. Shuningdek, maqolada hashoratlarning o'qitishning ahamiyati haqida batafsil ma'lumot berilgan.*

Kalit so'zlar: *Hashoratlar, ekosistema, ekologik xizmatlar, changlanish, oziq-ovqat zanjiri, qishloq xo'jaligi, biologik xilma-xillik, tibbiyot, fan va sanoat.*

Hashoratlar tabiatning o'ziga xos ahamiyatli jonzotlaridir. Ular ekosistemaning barqarorligi va tuzilishi uchun katta ahamiyatga ega. Bu maqolada, hashoratlar tabiatda va inson hayotida o'z o'rnini va ahamiyati bo'yicha ko'rib chiqamiz.

Hashoratlar, tabiatning bir qancha muhim ekosistemalarining qurilishi va barqarorligi uchun katta ahamiyatga ega. Ularning o'rniga qarang, suv bilan bog'liq hayvonlar, suvlar haqida muhim ovoz beruvchilar, va boshqalar keng tarqalgan ekosistemalarning qurilishi uchun zarurdir. Hashoratlar suv, eritish, va oziq-ovqat tarmoqlari sifatida bir necha yaxshi amal qiladilar.

Insonlar uchun ham, hashoratlar ahamiyatga ega. Ularning ekologik o'rnini, oziq-ovqat tarmoqlarini qisqartirish va ekologik ravishda tasarruf etishning muhim qismi hisoblanadi. Hashoratlarning yo'qolishi yoki zarar ko'rsatishi ekosistemalarni va inson faoliyati orqali o'zgartirishi mumkin.

Hashoratlarning yuqori qadrli burchi edi. Ularni o'zgartirish yoki yo'q qilish ekologik va ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlarni ta'sir etishi mumkin. Misol uchun, hashoratlarning o'zgartirilishi darrov misqalini ko'paytirishi va ekologik xizmatlarni buzishga olib kelishi mumkin.

Hashoratlar inson faoliyati bilan bog'liq ravishda o'zgarishi mumkin. Bu maqolada, hashoratlar tabiat va inson hayotida o'z o'rnini va ahamiyati haqida ko'proq ma'lumot topish uchun, ularning ekologik, ijtimoiy-iqtisodiy va ekosistemalar bo'yicha ko'rsatgan ta'sirini ta'kidlashimiz kerak. Bu masala ekologik muammolarga hal qilishda va tabiatni himoya qilishda katta ahamiyatga ega.

Mavzuni o'qitish uchun quyidagi pedagogik metodlarni qo'llash mumkin:

Taqdir etish va tadqiqotlar: O'quvchilarning mavzuni o'rganish va o'rganishga qiziqishi uchun, ularni mavzuni o'rganishga yo'naltirish va ulardagi qiziqishlarini qo'llab-quvvatlash.

Amaliy mashg'ulotlar: O'quvchilarga konseptual materiallarni o'rganish va tushunishlarini kuchaytirish uchun amaliy mashg'ulotlar tashkil etish. Masalan, tabiatning tajribaviy ko'rib chiqishlari, biologik ahamiyati va inson hayotiga ta'siri haqida mashg'ulotlar.

Munazara va ilmiy muhokama: O'quvchilarga fikrlarini ifodalash, o'rganilgan materiallarga oid muammo va savollarga javob qidirish, shuningdek mavzu bo'yicha munozaralar tashkil etish orqali ularning tushunchalarini chuqurlash.

Tasviriy ta'lim: Hashoratlar, tabiat manzaralari va inson faoliyatining tasvirlarini ishlatish orqali o'quvchilarga materialni tasavvurlash va tasavvurlashlarini kuchaytirish.

Tekshirish va baholash: O'quvchilar o'rganayotgan materiallarni o'zlarining nazoratidan o'tkazish, javoblarini motivatsiyalash va o'rganish jarayonida rivojlantirish uchun.

Texnologiyalardan foydalanish: Virtual ekskursiyalar, simulyatsiyalar va online resurslardan foydalanish orqali, o'quvchilarga hashoratlarning tabiatda va inson hayotidagi o'rni haqida amaliy tajriba yaratish.

Tashqi tajriba va ko'rsatma: O'quvchilarni tabiatga chiqish, shuningdek tarixiy joylarga tashrif buyurish va inson faoliyati bilan bog'liq bo'lgan ob'yektlar va tajribalar orqali o'rganishga intilish.

Bu metodlar mavzuni o'qitishda ko'proq samarali bo'lishi mumkin va o'quvchilarning tushunchalarini chuqur oshirish uchun yordam beradi. Har bir metod o'quvchilarning tarzida va o'rganish xususiyatlarida farqlanadi, shuning uchun ularni kombinatsiyalash va mavzuni o'rganish jarayonini o'stirish uchun ilg'or pedagogik yo'llar bo'lishi juda muhimdir. Hashoratlar va ularning o'z o'rnini inson hayotida keng tarqalgan o'rni haqida tushuntirildi va ularning tabiat va insonlar uchun muhimligini ko'rsatildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Buriyev, S., Maxkamova, D., & Sherimbetov, V. (2020). Ekologiya va atrof muhit muhofazasi. O'quv qo'llanma. T-innovatsiya ziyo.
2. Ochilov, S. Z. (2024). GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI NATIJASIDA YUZAGA KELISHI MUMKIN BO'LGAN GEOEKOLOGIK JARAYONLAR. Educational Research in Universal Sciences, 3(3), 383-388.
3. Minamatov, Y. E. U. (2021). APPLICATION OF MODULAR TEACHING TECHNOLOGY IN TECHNOLOGY. Scientific progress, 2(8), 911-913.
4. Minamatov, Y. E. O. G. L., & Nasirdinova, M. H. Q. (2022). APPLICATION OF ICT IN EDUCATION AND TEACHING TECHNOLOGIES. Scientific progress, 3(4), 738-740.

5. Minamatov, Y. E. O. G. L., & Yusupova, N. M. (2022). SMART TEXNOLOGIYALARDA TA'LIM JARAYONI. Central Asian Academic Journal of Scientific Research, 2(6), 441-445.

6. To'xtasinov, A. (2023). JAMIYAT RIVOJIDA FAN VA TEXNOLOGIYA O'RNINI. Engineering problems and innovations.

7. Norbutayev, M. A. Teaching of Specialized Subjects in the Energy Field with the Support of ICT. Journal of Ethics and Diversity in International Communication.